

KUVATAULUT

Kuva 1. Kaarelassa Hakunintie 6a:n, uuden tontin SHEMEIKANKUJA 1:n, pihamaalla sijainneen ensimmäisen maailmansodan aikaisen Helsingin maalinnoituksen tukikohta XXV:4:ään kuuluvan taisteluhaudan rintavarustukset vuonna 2007 ennen rakennuksen uuden terassin rakentamista etualalle. Koivujen takana näkyy suojahuoneen katto. Torjuntasuunta on ollut oikealle. Kuvaussuunta SW. Kuva: Heimala 2007.

Kuva 2. Kuvan etualalla oikealla on suojahuone ja vasemmalla rinteän ylälaitteessa taisteluhaudan rintavarustus. Kuvaussuunta ESE. Kuva: Heimala 2007.

Kuva 3. Suojahuone ennen maankaivutöiden aloittamista syksyllä 2013. Kuvaussuunta SE. Kuva. Tuomas Heimala 17.9.2013.

Kuva 4. Tontin länsipuoliskolle rakennettiin osoitteeseen Shemeikankuja 1 uusi omakotitalo vuoden 2013 loppupuoliskolla kuvan oikean reunan kohdalle. Rakennuksen etelänpuoleisen terassin kohdalle osui rintavarustukset (vaaituskoneen vasemmalla puolella) ja rakennuksen lounaiskulman kohdalle suojahuone (työntekijän oikealla puolella). Omistaja oli kaivanut rakenteita esiin käsin ennen kaupunginmuseon dokumentoinnin aloittamista. Kuvaussuunta SW. 27.9.2013.

Kuva 5. Hakunintie 8a:n vanhan rakennuksen terassin oikeanpuoleisen kulman alla näkyy taisteluhaudan itäpäähän betonista rintavarustusta. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 6. Lähikuva edellisestä. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 7. Betonirakennetta terassin alla. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 8. Taisteluhaudan rintavarustus vanhan rakennuksen länsipuolella rinte
yläosassa. Torjuntasuunta on ollut oikealle. Etualalla betonin päällä on irrallisia
laakakiviä. Kuvaussuunta SW. 27.9.2013.

Kuva 9. Edellinen tilanne. Kuvaussuunta NW. 27.9.2013.

Kuva 10. Edellinen tilanne. Kuvaussuunta NE. 27.9.2013.

Kuva 11. Rintavarustuksen mutkat. Kuvaussuunta NE. 27.9.2013.

Kuva 12. Rintavarustuksen pitkä suora länsipuolisko ulkopuolelta kuvattuna. Kuvaussuunta SSW. 27.9.2013.

Kuva 13. Lähikuva edellisestä. Viisto ulkoreuna muodostui betonista ja kivistä. Sen edustalta on todennäköisesti poistettu maa jo ennen kuvassa näkyvää rakenteen alaosan ja kallion esille ottoa. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 14. Linnoitteen länsipäässä tontin länsirajalla sijaitseva rikottu suojahuone. Kohdalla on ollut ennen kaivamista nurmikenttä (ks. kuvat 2-3). Suojahuoneesta näkyi silloin vain latan takana oleva sammaloitunut katto. Suojahuoneen sisällä oli täyttömaita ja betonipaloja. Kuvaussuunta SW. 27.9.2013.

Kuva 15. Suojahuoneen eteläseinä ja oviaukko. Kuvaussuunta SW. 27.9.2013.

Kuva 16. Lähikuva edellisestä. Kuvaussuunta SW. 29.7.2013.

Kuva 17. Suojahuoneen itäseinä. Seinän yläpinta on matalammalla sisäreunalla. Pohjoispäässä on metallilienkki. Kuvaussuunta NW. 27.9.2013.

Kuva 18. Lähikuva suojahuoneen koillisnurkasta metallilienkkeineen ja kivineen. Kuvaussuunta NE. 27.9.2013.

Kuva 19. Suojahuoneen eteläseinä. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 20. Suojahuone etelästä päin kuvattuna. Kuvaussuunta NW. 27.9.2013.

Kuva 21. Suojahuone ja taisteluhaudan länsipää. Kuvaussuunta NW. 27.9.2013.

Kuva 22. Taisteluhauta. Kuvaussuunta NE. 27.9.2013.

Kuva 23. Suojahuone kuvattuna pohjoisesta päin. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 24. Lähikuva edellisestä. Suojahuoneen maan alla olleet osat näkyvät sammaloitumattomina. Kuvaussuunta SE. 27.9.2013.

Kuva 25. Edellinen tilanne. Kuvaussuunta ESE. 27.9.2013.

Kuva 26. Suojahuone koneellisen kaivamisen ja käsin tehdyn puhdistuksen jälkeen. Kuvaussuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 27. Lähikuva edellisestä. Pohjalla on esillä kallio. Oviaukon eteläpuolella on kallioon louhittu kapea käytävä. Kuvaussuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 28. Edellinen tilanne. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 29. Eteläseinä ja oviaukko. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 30. Lähikuva oviaukosta. Oviaukon vasemman puolen seinän yläpinnasta on lähtenyt osa pois koneellisessa kaivauksessa aikaisempiin kuviin verrattaessa. Samoin oikean puolen seinämä on haljennut. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 31. Suojahuoneen länsiseinä. Seinän yläpinta on sisäreunalla kapealla vyöhykkeellä matalammalla kuin muualla. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 32. Lähikuva suojahuoneen lounaisnurkasta. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 33. Lähikuva edellisestä kohdasta ja metallilenkistä. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 34. Eteläseinä ja oviaukko. Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 35. Etualalla suojahuone ja oikealla kallioon louhittu käytävä. Taisteluhaudan rintavarustus louhimattoman kallion päältä on poistettu taustalla. Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 36. Suojahuone ja käytävä. Oikeassa reunassa näkyy taisteluhaudan alemmassa betonoidussa seinässä kulma. Kuvaussuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 37. Lähikuva suojahuoneesta oviaukon kautta kuvattuna. Kuvaussuunta NW.15.10.2013.

Kuva 38. Edellinen tilanne. Kuvaussuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 39. Oviaukon itäpuoli. Kuvaussuunta NE.
15.10.2013.

Kuva 40. Oviaukon länsipuoli. Kuvaussuunta W.
15.10.2013.

Kuva 41. Oviaukon kynnyks. Kuvaussuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 42. Suojahuoneen eteläpuoliseen kallioon oli louhittu kapea käytävä.
Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 43. Lähikuva käytävän itäpäästä. Mittatikun molemmilla puolilla pohjoisseinässä on kulmat. Käytävä oli täynnä kaikenlaista talousjätettä peltipurkeista, kellokoneistoista ym lähtien. Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 44. Lähikuva edellisestä. Vasemmanpuoleisen taisteluhaudan pohjoisseinään nojasi ilmeisesti eteläseinän irrallinen betoniseinä tai pohjoisseinästä irrotettu pala. Kuvasta oikealle on ilmeisesti johtanut etelään taisteluhauta. Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 45. Käytävä kuvattuna vastakkaisesta suunnasta. Se on voinut jatkua eteenpäin länteen kuten linnoituskartta osoittaa. Mahdollisesti toinen etelään lähtenyt taisteluhauta/käytävä on kuvan vasemmassa reunassa. Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 46. Etelään mahdollisesti lähtevän taisteluhaudan kohta. Tätä ei näy linnoituskartassa. Kuvaussuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 47. Taisteluhaudan länsipään maanpäälliset osat on poistettu. Kallio on louhittu sen eteläpuolelta taisteluhaudan takia. Tätä kohtaa ei tarvinnut syventää. Kuvaussuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 48. Linnoitteiden pohjoispuolelta on poistettu multa- ja hiekkamaat. Alta on tullut esiin kallio. Kuvaussuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 49. Suojahuoneen pohjoispuolella poistetaan maata. kallio on melko pinnassa. Kuvasuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 50. Lähikuva suojahuoneesta. Kuvasuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 51. Suojahuone piti purkaa rakennuksen tieltä. Vain lounaisnurkka säilyi. Kuvasuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 52. Suojahuoneen pohjoisseinä. Seinän yläpinnan alapuolelta ulkopuolelta tuli esiin nopeasti kallio. Kuvasuunta SW. 15.10.2013.

Kuva 53. Suojahuone ja sen pohjoispuolelta paljastetut kalliot ja hiekat uuden talon kohdalla. Kuvasuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 54. Edellinen tilanne taisteluhaudan länsiosan kohdalla. Taisteluhaudan kohdalla näkyy kuinka kallio on louhittu puretun rintavarustuksen eteläpuolelta taisteluhaudan takia. Kuvasuunta NE. 15.10.2013.

Kuva 55. Taisteluhaudan NW-SE – suuntaisen seinän purettu pohjoispää.
Kuvasuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 56. Lähikuva edellisestä kohdasta. Kuvasuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 57. Paljastettua kalliota suoja-uoneen ja taistelukaivannon edessä pohjoispuolelta kuvattuna. Kuvasuunta SE. 15.10.2013.

Kuva 58. Valvonta-alueen länsipuolella sijaitsevan tontin rakennuksen lounaisnurkan terassin alla oli maanalainen tila, jota paikalliset asukkaat olettivat linnoitteen osaksi, bunkkeriksi. Rakenne ei ollut linnoitteen osa, vaikka linnoituskartassa talon kaakkoisnurkan kohdalle taisteluhauta on merkitty kulkevaksi. Kuvasuunta NW. 15.10.2013.

Kuva 59. Edellinen tilanne. Kuvasuunta SE. 15.10.2013.